

Sådan var det ikke i halvfemserne (hyldest til de nye tider)

Tale til receptionen i forbindelse med udgivelsen af Thellefsen og Sørensens semiotikencyklopædi, *Livstegn*, Haase og Søns Forlag, København. Januar 2007.

Jeg er gammelsemiotiker. Min generation af semiotikere (som består af mig og tre andre personer), er den sidste, der kan påkalde sig betegnelsen ”gammelsemiotiker”. Det er ikke noget at prale af, det er et faktum, ikke et adelsmærke. For en ordens skyld må jeg præcisere, at en gammelsemiotiker er enhver person, der i en og samme tekst har citeret både Jacques Lacan og Katastrofeteori, både Hjelmslev og Mario Perniola, Prins Trubetzkoy og Prins Henrik. En gammelsemiotiker kan aldrig huske, hvad hans venstre hånd har gjort, mens hans højre gør det modsatte. Vi havde modeller til at løse den slags modsætninger.

Som gammelsemiotiker er man lidt ved siden af sig selv i en sammenhæng som denne. Det er en meget uvant, ja, fremmedartet situation. Det har noget med arv og miljø at gøre. I gamle dage blev man kaldt til møde i semiotikkredsen (bare navnet ”kredsen”...) af en kutteklædt proselyt med særlig indsigt i de tegn, der udveksledes i den inderste kreds – som var sammenfaldende med kredsen selv. Budbringeren ankom altid sent på aftenen – uanset vejrlig, thi *la raison est de tous les temps* (en gammelsemiotiker kan selvfølgelig fransk). Her forkyndte han ”i morgen, samme tid, samme sted” og overbragte én en tekst, der bar stærke mindelser om det femte evangelium. Den kunne i princippet også lige så godt være skrevet på araknæisk. For de tilstedeværende ungsemiotikere skal det her bemærkes, at frimærket VAR opfundet, men gammelsemiotikere var fattige og undsagte af institutionen og dens frankeringsmaskiner, som de i øvrigt forsagede. Gammelsemiotikere var deres egne tankers postvæsen.

Når man kom til møde i semiotikkredsen fik man mærkbare symptomer på agorafobi, hvis der var over fem tilstedeværende, inklusive vagtmesteren, der lukkede og slukkede, lidt i midnat, mens et altafgørende element i fremtidens betydningsteori blev justeret endnu en endegyldig gang.

Da jeg blev forskningsadjunkt på Center for Semiotik, stod der i Magisterbladet, at jeg var blevet ansat på Institut for Semitisk Filologi.

Første gang jeg som universitetsansat lærer i gammelsemiotik åbnede et undervisningslokale og konstaterede, at det indeholdt godt tredive mennesker, mumlede jeg undskyld, lukkede forsigtigt døren igen og efterprøvede med fingrene, at jeg ikke havde taget fejl af lokalenummeret. Det med fingrene er sket for mig før, bevares, men aldrig samme sted, og slet ikke samme tidspunkt.

Som man vil have forstået, forholder gammelsemiotikeren i mig sig uforstående til situationer som denne, hvor han er i stue, ikke alene med offentligheden, men også med en forlægger. En forlægger! Dvs. en person, der investerer sine egne penge i offentliggørelsen og udbredelsen af andres nedskrevne tanker! Sådan var det ikke i halvfemserne. Da var forlag noget, vi læste om i *Populær Videnskab* eller i nogle af Borges' mere metafiktive noveller. En gammelsemiotiker rullede selv sine tekster.

Der går en iling gennem en gammelsemiotikers krop, en trækning over øjenlåget, en dirren langs underlæben, et uanseligt ryk i skuldrene, et splitsekunds isnen i mellemgulvet – kort sagt gammelsemiotikeren er lidt ude af balance – når forlæggeren forelægger ham, at vi er halvtreds af slagsen alene i Danmark. Gammelsemiotikeren er imidlertid marxist, grouchomarxist: Han nærer mistillid til enhver klub, der vil acceptere ham som medlem.

På den anden side føler gammelsemiotikeren sig hjemme i forlæggerens stue; der er noget i luften, der minder ham om fordums pollental. Der er noget ved forlæggerens tale, der fremkalder erindringen om gammelsemiotikerens yndlingsøreklapstol. På ét punkt er alting nemlig ligesom før. Der findes en semiotisk flod, alle vi gammelsemiotikere ikke bare har badet to gange i, men som vi slet og ret ligger i lade i. Gammelsemiotikere var nok subsistensløse, undsagte, forfulgte, bandlyste og få, *unhappy few*, det forhindrede os ikke i at være megalomane og at dyrke storhedsvanviddet som et kerneeksempel på social fornuft og pragmatisk mådehold. Det kan dokumenteres. Således beviser det i dag internetomdelte program for undervisningen på Center for Semiotik, at vi 10 år i træk med et isbjerg i maven og et

pokerfjæs så stift, at det får Gus Hansen til at ligne Parkinson i terminalstadiet, annoncerede, at Umberto Eco ville blive ansat som gæsteforsker – og, *nota bene*, vi gjorde det hvert semester... (undtagen i efteråret 1994, hvor det var Lyotard, der ikke kom). Og det var ikke lyv, det var ønskeforestillingernes udlevede semiotik. I vor forlæggeres sjæl brænder samme troskyldige ild. Han lancerede udgivelsen af det bogværk, vi har hyldet i dag, med løftet om, at

1. Indføreren-af-professionel-fodbold-i-Danmark og videnskabsminister Helge Sander vil være til stede ved denne lejlighed.
2. Jes Stein Pedersen fra Danmarks Radios Deadline vil være til stede
3. TV 2 vil være til stede (dog kun deres lokalafdeling – hvilket blev efterfulgt af behørigt undskyldninger, som semiotikkredsen i Århus har taget til efterretning og accepteret)
4. Fremtrædende medlemmer af den danske dagpresse og deres bedste fotografer vil være til stede.

Alle har desværre måttet melde afbud.

Når jeg nævner dette, er det ikke for at åle Haase. Det er tværtimod for at hylde ham. En galning kender en anden galning på travet. Michael Haase, du udnævnes hermed til æresgammelsemiotiker: Kun en gammelsemiotiker i ånden kan diske op med Helge Sander, Jes Stein Pedersen og således naturligvis tvinge andre herværende gammelsemiotikere til at overbyde med rektor for Aarhus Universitet, dekanen for Det Humanistiske Fakultet, Institutlederen for Nordisk Institut, nå, ok, såda Lektor Ph.D. Svend Østergaard. Kun en gammelsemiotiker i ånden kan lytte tålmodigt til to andre gammelsemiotikere i ånden – Thellefsen og Sørensen – samt deres babeltårnske planer om semiotikencyklopædier dækkende alting fra sutskoens til skohornets semiotik, konstatere, at projektet er ophøjet i sin umulighed og sige, ”jamen så se at få det lavet, unge mennesker!”

Jeg har været uretfærdig over for Thellefsen og Sørensen, ved ikke i tilstrækkelig grad at omtale dem og deres indsats. Det er, fordi jeg er gammelsemiotiker. Som

gammelsemiotiker kan jeg kun begejstres over, at I fandt på at tegne et encyklopædisk luftkastel, der var asiatisk i sin fantasmagoriske vælde. Men jeg har svært ved at undskylde Jer, at I faktisk formåede at bygge det.

Chapeau bas! – som franskmændene siger.